

**อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ
ต่อสตรีในทุกรูปแบบ
และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วย
การขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ**

**Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women
and Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of
Discrimination Against Women**

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.)
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

**อนุสัญญา
ว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
ในทุกรูปแบบ
และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติ
ต่อสตรีในทุกรูปแบบ
Convention on the Elimination of
All Forms of Discrimination against Women
and Optional Protocol to the Convention on the
Elimination of All Forms
of Discrimination against Women**

ความเป็นมา

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women - CEDAW) เป็นอนุสัญญาที่จัดทำขึ้นโดยสหประชาชาติ และได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 34 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2522 นับจากนั้นจนถึงเดือนเมษายน 2546 ประเทศต่างๆ ให้สัตยาบัน (ratification) หรือภาคยานุวัติ (accession) อนุสัญญานี้แล้วรวม 173 ประเทศ

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ โดยการภาคยานุวัติ มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2528 ในส่วนของข้อสงวน (reservations) ที่ประเทศไทยได้ตั้งไว้เมื่อเข้าเป็นภาคีเพื่อที่จะ ขอเป็นการยกเว้น ไม่ผูกพันตามอนุสัญญา เดิมมี 7 ข้อ ได้แก่

- อนุสัญญาข้อ 7 : เรื่องความเสมอภาคทางการเมืองและการรับตำแหน่งทางราชการ

- อนุสัญญาข้อ 9 วรรค 2 : เรื่องการถือสัญชาติของบุตรที่เกิดจากหญิงไทย

- อนุสัญญาข้อ 10 : เรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา

- อนุสัญญาข้อ 11 วรรค 1(ข) : เรื่องสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน

- อนุสัญญาข้อ 15 วรรค 3 : เรื่องการทำสัญญา

- อนุสัญญาข้อ 16 : เรื่องความเสมอภาคในครอบครัวและการสมรส

- อนุสัญญาข้อ 29 : เรื่องการให้อำนาจศาลโลกในการตัดสินกรณีพิพาท

การที่ประเทศไทยตั้งข้อสงวนไว้ในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญถึง 7 ข้อ จากจำนวน

16 ข้อของอนุสัญญา ทำให้ประเทศไทยถูกหักท้วงและเพ่งเล็งจากประเทศต่างๆ และจากองค์กรที่มีอิทธิพล (non-governmental organizations:-NGOs) ในเวทีการประชุมระหว่างประเทศโดยเห็นว่าประเทศไทยไม่มีความจริงจังต่อการส่งเสริมสถานภาพสตรีซึ่งขัดต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

ต่อมาประเทศไทยได้ขอยกเลิกข้อสงวนแล้ว 5 ข้อ ได้แก่

1. อนุสัญญาข้อ 11 วรรค 1 (ข) และข้อ 15 วรรค 3 โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2533

2. อนุสัญญาข้อ 9 วรรค 2 โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2535

3. อนุสัญญาข้อ 7 และข้อ 10 โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2538
ดังนั้น ปัจจุบันจึงยังคงเหลือข้อสงวนอีก 2 ข้อ คือ ข้อ 16 และข้อ 29

สาระสำคัญ

อนุสัญญานี้มีบทบัญญัติรวม 30 มาตรา เพื่อให้รัฐภาคีหรือประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินงานด้านสิทธิสตรี มาตรการ การบริหาร หรือ มาตรการอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรี และให้หลักประกันว่าสตรีจะต้องได้รับสิทธิประโยชน์และโอกาสต่างๆ จากรัฐบนพื้นฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ โดยมาตราที่ 1-16 เป็นการระบุนโยบายในการดำเนินการเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านต่างๆ ส่วนมาตราที่ 17-30 เป็นการกำหนดขั้นตอนและกลไกในการติดตามการปฏิบัติงานตามอนุสัญญา

เนื้อหาหลักของอนุสัญญา มีดังนี้

ข้อ 1 ให้คำจำกัดความหมาย “การเลือกปฏิบัติต่อสตรี” (discrimination against women) หมายถึง การแบ่งแยก (distinction) การกีดกัน (exclusion) หรือการจำกัด (restriction) ใดๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภค หรือใช้สิทธิ โดยสตรี โดยไม่เลือกสถานภาพการสมรส บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีของสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมือง หรือด้านอื่นๆ

ข้อ 3 เรียกร้องให้รัฐภาคีใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อประกัน พัฒนาการและความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของสตรี เพื่อประกันให้สตรีได้ใช้และได้อุปโภคสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยเสมอภาคกับบุรุษ

อนุสัญญาฯ ข้อต่อๆ มากำหนดแนวทางสู่ความเสมอภาค โดยครอบคลุมสถานภาพสตรีใน 3 มิติด้วยกัน เริ่มจากการกำหนดสิทธิพลเมืองและสถานภาพทางกฎหมายของสตรีอย่างละเอียด ตามด้วยประเด็นด้านการเจริญพันธุ์และผลกระทบของปัจจัยทางวัฒนธรรมต่อความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย

ข้อ 7 กล่าวถึงสิทธิพื้นฐานของสตรีที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง การออกเสียงเลือกตั้งและ ลงประชามติ การเข้าร่วมในการวางแผนนโยบายของรัฐบาลและดำเนินการตามนโยบายนั้น และในการ รับตำแหน่งราชการและปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆ ระดับของรัฐบาล

ข้อ 8 กล่าวถึงสิทธิอันเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษในโอกาสที่จะเป็นผู้แทนรัฐบาลของคน ในระดับระหว่างประเทศ และเข้าร่วมในงานขององค์การระหว่างประเทศ

ข้อ 9 ของอนุสัญญาฯ อันเกี่ยวกับสิทธิของสตรีในด้านสัญชาตินั้นชี้ให้เห็นความเป็นจริงที่ว่า สถานภาพทางกฎหมายของสตรีมักเชื่อมโยงกับการสมรส ทำให้สตรีขึ้นอยู่กับสัญชาติของสามีขาดความเป็นอิสระ

ข้อ 10, 11 และ 13 ยืนยันถึงสิทธิของสตรีที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการศึกษา การทำงาน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ทางเศรษฐกิจและสังคม ข้อเรียกร้องเหล่านี้ถูกย้ำอีกเป็นพิเศษในข้อ 14 ในกรณีของสตรีชนบท ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยค้ำจุนครอบครัวด้านเศรษฐกิจ และในกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ได้รับการพิจารณาและไม่มีผลตอบแทนเป็นตัวแทนการวางแผนและนโยบายต่างๆ ควรคำนึงถึงสตรีเหล่านี้ให้มากขึ้น

ข้อ 15 เน้นความเสมอภาคของสตรีและบุรุษในการทำสัญญาและจัดการทรัพย์สิน ในกระบวนการทางศาลและการชำระความ อนุสัญญาฯ เรียกร้องว่าสัญญาและเอกสารทั้งปวงที่มุ่งจำกัดความสามารถทางกฎหมายของสตรีจะถือว่าใช้ไม่ได้และเป็นโมฆะ

ข้อ 16 กล่าวถึงประเด็นการสมรสและความสัมพันธ์ทางครอบครัว โดยเรียกร้องให้สตรีมีสิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกับบุรุษในการเลือกคู่สมรสและการขาดจากการสมรส การเป็นบิดามารดา การตัดสินใจมีบุตร การดูแลบุตร การเลือกใช้นามสกุล และการจัดการทรัพย์สิน

นอกจากประเด็นเกี่ยวกับสิทธิของพลเมืองแล้ว อนุสัญญาฯ ยังให้ความสำคัญกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสตรีโดยตรง คือ สิทธิในการเจริญพันธุ์ โดยย้ำว่า “บทบาทของสตรีในการให้กำเนิดบุตร ไม่ควรจะเป็นพื้นฐานในการเลือกปฏิบัติ” ข้อ 5 ของอนุสัญญาฯ เสนอให้มีมาตรการที่จะ “ประกันความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับความเป็นมารดาว่าเป็นหน้าที่ทางสังคม” เรียกร้องให้มีการรับผิดชอบร่วมกันของบุรุษและสตรีในการเลี้ยงดูและการพัฒนาบุตร

ด้วยเหตุผลนี้ การคุ้มครองมารดาและการดูแลบุตรจึงถูกจัดว่าเป็นสิทธิอันจำเป็นยิ่ง และได้รวมเอาไว้ในทุกประเด็นของอนุสัญญาฯ ไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เกี่ยวกับการจ้างงาน กฎหมายครอบครัว การดูแลสุขภาพ หรือการศึกษา บทบาทและหน้าที่ของสังคมรวมไปถึงการ เสนอบริการต่างๆ โดยเฉพาะการดูแลเด็กเล็ก ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถรวมความรับผิดชอบในครอบครัวเข้าได้อย่างสอดคล้องกับการทำงาน และการมีส่วนร่วมในชีวิตสาธารณะ มาตรการพิเศษที่มุ่งปกป้องความเป็นมารดาไว้จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ (ข้อ 4)

อนุสัญญาฯ นี้ กล่าวถึงการวางแผนครอบครัวไว้อย่างชัดเจน เรียกร้องให้รัฐภาคีจัดข้อ
สนเทศ และคำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว (ข้อ 10 ข) ให้ใช้มาตรฐานที่จะประกัน
สิทธิของสตรีที่จะ “ตัดสินใจอย่างอิสระและมีความรับผิดชอบในจำนวนบุตร และระยะห่าง
ในการมีบุตรของตน” (ข้อ 16 จ)

จุดมุ่งหมายหลักอีกประการหนึ่งของอนุสัญญาฯ ก็คือ การขยายความเข้าใจเกี่ยวกับ
ความหมายของสิทธิมนุษยชน โดยตระหนักถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมและประเพณีปฏิบัติ
ที่มีต่อการจำกัดการที่สตรีจะได้ใช้สิทธิพื้นฐานของตน อิทธิพลเหล่านี้ได้แก่ความคิดดั้งเดิม
ชนบทรรมนิยม และกฎเกณฑ์สังคมที่มีผลทำให้เกิดมีข้อจำกัดในรูปแบบหลากหลายทาง
ด้านกฎหมาย การเมือง และ เศรษฐกิจ ที่มีต่อความก้าวหน้าของสตรี

อนุสัญญาฯ ย้ำว่า “จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทดั้งเดิมของบุรุษ รวมทั้งบทบาท
สตรีในสังคมและในครอบครัว เพื่อให้บรรลุถึงความเสมอภาคอย่างเต็มที่ระหว่างบุรุษและ
สตรี” รัฐภาคีต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อปรับเปลี่ยนแบบแผนพฤติกรรมทางสังคมและ
วัฒนธรรมของบุรุษและสตรี “เพื่อขจัดความเคยชิน (prejudices) และประเพณีปฏิบัติ
ทั้งปวงซึ่งอยู่บนพื้นฐานความคิดเกี่ยวกับ ความต่ำต้อย หรือความสูงส่งของอีกเพศหนึ่งหรือ
ที่อยู่บนพื้นฐานของบทบาทแบบดั้งเดิมสำหรับบุรุษและสตรี” (ข้อ 5)

ข้อ 10 (ค) กำหนดให้มีการทบทวนตำราและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน ตลอดจน
วิธีการสอน เพื่อขจัดแนวคิดแบบดั้งเดิมเกี่ยวกับบทบาทของบุรุษและสตรีในทุกระดับ
และทุกรูปแบบ ของการศึกษา

สรุปแล้ว อนุสัญญาฯ เป็นกรอบที่ชัดเจนและครอบคลุมสำหรับใช้ในการทำทนายและ
ต่อสู้กับพลังหลากหลาย ซึ่งมีส่วนทำให้การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศเกิดขึ้นได้และยัง
คงมีอยู่ในสังคมทุกแห่ง

คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีมีหน้าที่ติดตามการปฏิบัติตาม
อนุสัญญาฯ ของบรรดารัฐภาคี โดยมีขั้นตอนและกลไกในการติดตามดังกล่าวในข้อ 17 -
30 คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 25 คน ที่ได้รับการคัดเลือกโดยรัฐภาคีจาก
รายชื่อที่รัฐบาล ประเทศต่างๆ เสนอเข้าไป รัฐภาคีควรจะต้องเสนอรายงานของประเทศอย่าง
น้อยทุกๆ 4 ปี ซึ่งแจ้งถึงมาตรการต่างๆ ที่ได้นำมาใช้เพื่อปฏิบัติงานตามอนุสัญญาฯ สมาชิก
ของคณะกรรมการจะหารือกับผู้แทนของรัฐภาคีเกี่ยวกับเนื้อหาของรายงานนั้น และแสวงหา
แนวทางปฏิบัติใหม่ๆ ต่อไปอีกตามความเหมาะสมของสถานการณ์ในแต่ละประเทศ

ประเทศไทยได้เสนอรายงานต่อคณะกรรมการฯ ฉบับแรกเมื่อปี 2530 ซึ่งได้พิจารณา
ร่วมกับ รายงานฉบับเพิ่มเติมในการประชุมคณะกรรมการฯ สมัยที่ 9 เมื่อเดือนมกราคม
2533 ต่อมาได้เสนอ รายงานฉบับที่ 2 และ 3 (ฉบับรวม) เมื่อปี 2540 ซึ่งพิจารณาพร้อมกับ
รายงานฉบับเพิ่มเติมในการประชุมคณะกรรมการฯ สมัยที่ 20 เมื่อเดือนมกราคม 2542
ในปี 2545 ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องเสนอรายงานฉบับต่อไป ขณะนี้ทางสำนักงาน

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำรายงานฉบับที่ 4 - 5 (ฉบับรวม) เรียบร้อยแล้ว เพื่อเสนอให้เลขาธิการสหประชาชาติต่อไป

อนึ่ง เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความจริงใจและความก้าวหน้าในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสตรี ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติรับรองไว้ ประเทศไทยได้ร่วมลงนามในพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติ ต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Optional Protocol to the CEDAW) เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2543 โดยเป็น ประเทศที่ 43 ที่ลงนามในพิธีสารเลือกรับฯ และเป็นประเทศที่ 5 และประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียที่เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ โดยการให้สัตยาบัน นับเป็น 1 ในกลุ่ม 10 ประเทศแรกที่ทำให้พิธีสารเลือกรับฯ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2543 สาระของพิธีสารเลือกรับฯ เป็นการเปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มของปัจเจกบุคคลในประเทศที่เป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ เสนอข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิสตรีตามที่ระบุในอนุสัญญาฯ โดยนำข้อร้องเรียนเสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี รวมทั้งเปิดโอกาสให้คณะกรรมการฯ เข้ามาได้ส่วนในประเทศได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลก่อน และจะเข้ามาได้ก็ต่อเมื่อกลไกภายในในการแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ดำเนินไปจนหมดสิ้นแล้ว หรือมีเหตุที่ชี้ให้เห็นว่ากลไกนั้นดำเนินไปล่าช้าผิดปกติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2542 เห็นชอบให้ประเทศไทยให้การรับรองพิธีสารเลือกรับดังกล่าวทั้งฉบับ

อนุสัญญา
ว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
ในทุกรูปแบบ

บรรดารัฐภาคิโนอนุญาตฉบับปัจจุบัน

สังเกตว่า กฎบัตรสหประชาชาติยืนยันความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ในเกียรติศักดิ์และคุณค่าของมนุษย์ และในสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรี

สังเกตว่า ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยืนยันหลักการที่ว่า การเลือกปฏิบัติเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ และประกาศว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์ และสิทธิ และว่าทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใดๆ รวมทั้งความแตกต่างเพราะเหตุแห่งเพศ

สังเกตว่า รัฐภาคิกัดการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีความผูกพันที่จะประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในการที่จะได้อุปโภคสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมือง และทางการเมืองทั้งปวง

พิจารณาถึง อนุสัญญาระหว่างประเทศที่กำหนดขึ้นภายใต้การสนับสนุนของสหประชาชาติ เพื่อบังคับการชำนัญพิเศษที่ส่งเสริมความเสมอภาคแห่งสิทธิของบุรุษและสตรี

อีกทั้งยังสังเกตถึง บัณฑิต ปฏิญญา และข้อเสนอแนะที่รับรองโดยสหประชาชาติ และทบวง การชำนัญพิเศษซึ่งส่งเสริมความเสมอภาคแห่งสิทธิของบุรุษและสตรี

อย่างไรก็ตาม มีความห่วงใยว่า ทั้งๆ ที่มีเครื่องมือต่างๆ เหล่านี้แล้ว ก็ยังคงมีการเลือกปฏิบัติต่อสตรีอยู่อย่างกว้างขวาง

ระลึกถึงว่า การเลือกปฏิบัติต่อสตรีขัดต่อหลักการของความเสมอภาคของสิทธิ และความเคารพต่อเกียรติศักดิ์ของมนุษย์ เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของสตรีด้วยเงื่อนไขที่เสมอภาคกัน กับบุรุษในการดำรงอยู่ทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ในประเทศของตน ขัดขวางความเจริญเติบโตแห่งความรุ่งเรืองของสังคมและครอบครัว และทำให้พัฒนาการอย่างสมบูรณ์ของศักยภาพต่างๆ ของสตรีในการให้บริการแก่ประเทศของตนและมนุษยชาติเป็นไปได้โดยยากยิ่งขึ้น

มีความห่วงใยว่า ในสถานการณ์แห่งความยากจน สตรีมีโอกาสเข้าถึงอาหาร การอนามัยการศึกษา การฝึกอบรม และโอกาสในการทำงานและความจำเป็นอื่นๆ ได้น้อยมาก

มีความเชื่อมั่นว่า การจัดให้มีระเบียบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศแบบใหม่ ซึ่งอยู่บนรากฐานของสมรรถนะและความยุติธรรม จะช่วยในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรีอย่างสำคัญ

ย้ำว่าการขจัดการแบ่งแยกผิว การแบ่งเชื้อชาติทุรรูปแบบ การเลือกปฏิบัติตามเชื้อชาติ ลัทธิอาณานิคม ลัทธิอาณานิคมสมัยใหม่ การรุกราน การยึดครองครอบครอง และการแทรกแซงของต่างชาติในกิจการภายในของรัฐต่างๆ มีความสำคัญต่อการได้อุปโภคสิทธิอย่างเต็มที่ของบุรุษและสตรี

ยืนยันว่า การทำให้สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศแข็งแกร่งขึ้น การผ่อนคลาย ความตึงเครียดระหว่างประเทศ ความร่วมมือซึ่งกันและกันในประเทศทั้งปวง

โดยไม่ถือระบบสังคมและเศรษฐกิจของตน การลดอาวุธโดยทั่วๆ ไปและอย่างสันติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดอาวุธนิวเคลียร์ ภายใต้การควบคุมระหว่างประเทศอย่างเข้มแข็งและได้ผล การยืนยันถึงหลักการแห่งความยุติธรรม ความเสมอภาคและผลประโยชน์ของกันและกันในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ และการตระหนักถึงสิทธิของประชาชนที่อยู่ภายใต้การครอบครองของต่างชาติและอยู่ภายใต้อำนาณานิคม และการยึดครองของต่างชาติต่อการที่จะปกครองตนเองและการได้อิสระภาพ รวมทั้งการเคารพอธิปไตยแห่งชาติและบูรณภาพแห่งดินแดน จะช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาการทางสังคม และในฐานะเป็นผลสืบเนื่องจะช่วยให้บรรลุถึงความเสมอภาคอย่างเต็มเปี่ยมระหว่างบุรุษและสตรี

มีความเชื่อมั่นว่า พัฒนาการอย่างเต็มที่และสมบูรณ์ของประเทศ สวัสดิภาพของโลก และเหตุที่จะมีสันติภาพ จำต้องให้สตรีได้เข้าร่วมอย่างเต็มที่ในทุกๆ สาขา โดยเสมอภาคกับบุรุษ

คำนึงถึง การที่สตรีมีส่วนช่วยอย่างสำคัญต่อสวัสดิการของครอบครัวและต่อพัฒนาการของสังคม ซึ่งจนกระทั่งปัจจุบันนี้ยังไม่ได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่ ความสำคัญทางสังคมของความเป็นเพศมารดาและบทบาทของบิดามารดาในครอบครัว และในการเลี้ยงดูบุตร และตระหนักว่าบทบาทของสตรีในการให้กำเนิดบุตรไม่ควรจะเป็นพื้นฐานในการเลือกปฏิบัติ แต่ตระหนักว่า การเลี้ยงดูบุตรจำเป็นต้องได้รับผิชอบร่วมกันระหว่างบุรุษและสตรี และสังคมทั้งมวล

ตระหนักว่า จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทดั้งเดิมของบุรุษ รวมทั้งบทบาทของ สตรี ในสังคม และในครอบครัวเพื่อให้บรรลุถึงความเสมอภาคอย่างเต็มที่ระหว่างบุรุษและสตรี

ตั้งใจแน่วแน่ ที่จะให้มีการปฏิบัติตามหลักการที่ระบุไว้ในปฏิญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และเพื่อความมุ่งประสงค์นั้นจะกำหนดมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเลือกปฏิบัติดังกล่าวในทุกรูปแบบและวิธีการ ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

ข้อ 1

เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “เลือกปฏิบัติต่อสตรี” จะหมายถึง การแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดใดๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภค หรือใช้สิทธิโดยสตรี โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพด้านการสมรส บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีของสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมพลเมืองหรือด้านอื่นๆ

ข้อ 2

รัฐภาคีทั้งหลายขอประณามการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตลอดจนที่จะติดตาม

นโยบายเกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยวิธีที่เหมาะสมทุกประการและโดยไม่ชักช้า และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนี้ ตกลงที่จะ

(ก) บรรจุหลักการของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของตนหรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสมอื่นๆ ถ้าหากว่ายังไม่รวมไว้ในรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติเหล่านั้น และประกันที่จะให้มีการปฏิบัติตามหลักการนี้ โดยทางกฎหมายและวิธีการที่เหมาะสมอื่นๆ

(ข) กำหนดมาตรการด้านนิติบัญญัติและอื่นๆ ที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับเมื่อเห็นเหมาะสม ซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรี

(ค) จัดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของสตรีบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับบุรุษ และรับประกันในการคุ้มครองสตรีอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติใดๆ โดยผ่าน ศาลยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่นๆ

(ง) จัดเว้นจากการเข้าไปพัวพันในการกระทำหรือการปฏิบัติใดๆ เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้

(จ) ใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยบุคคลองค์การหรือวิชาชีพใดๆ

(ฉ) ใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือล้มเลิก กฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณีและแนวปฏิบัติที่ยังมีอยู่ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

(ช) เพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในทั้งปวง ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

ข้อ 3

ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม รัฐบาลที่จะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อประกันพัฒนาการและความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของสตรี เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะรับประกันให้สตรีได้ใช้และได้อุปโภคสิทธิมนุษยชนและ เสรีภาพขั้นพื้นฐานบนฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ

ข้อ 4

1. การที่รัฐภาคีออกมาตรการพิเศษชั่วคราว ซึ่งมุ่งที่จะเร่งรัดให้มีความเสมอภาคที่แท้จริงระหว่างบุรุษและสตรี จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติตามที่ได้นิยามความหมายไว้ในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน แต่จะโดยประการใดก็ตามไม่ต้องมีการคงมาตรฐานอันไม่เสมอภาค หรือแบ่งแยกไว้ในฐานะเป็นผลที่ตามมา มาตรการเหล่านี้จะสิ้นสุดเมื่อได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของความเสมอภาคของโอกาสและการปฏิบัติ

2. การที่รัฐภาคีออกมาตรการพิเศษ รวมทั้งมาตรการที่มีอยู่แล้วในอนุสัญญาฉบับ

ปัจจุบันซึ่งมุ่งที่จะปกป้องความเป็นพหุมารดาไว้จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

ข้อ 5

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง

(ก) เพื่อปรับปรุงแบบแผนความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรมของบุรุษและสตรีโดยมุ่งที่จะให้ได้ขจัดความเคียดฉุนและวิธีปฏิบัติอันเป็นประเพณีและอื่นๆ ทั้งปวงซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความคิดเกี่ยวกับความต่ำต้อยหรือความสูงส่งของอีกเพศหนึ่ง หรือที่อยู่บนพื้นฐานของบทบาทแบบเก่า สำหรับบุรุษและสตรี

(ข) เพื่อประกันว่า การศึกษาเกี่ยวกับระบบครอบครัวรวมถึงความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับความเป็นพหุมารดาในฐานะเป็นหน้าที่ทางสังคม และเป็นการยอมรับถึงความรับผิดชอบร่วมกันของบุรุษและสตรีในการเลี้ยงดูและการพัฒนาบุตร ทั้งยังเป็นที่ยอมรับด้วยว่าในทุกๆ กรณี ผลประโยชน์ของ บุตรย่อมเป็นสิ่งต้องคำนึงถึงเป็นเบื้องต้น

ข้อ 6

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อปราบปรามการค้าสตรีและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของสตรีทุกรูปแบบ

ภาค 2

ข้อ 7

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการ เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการเมืองและทั่วๆ ไปของประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะให้ประกันแก่สตรีภายใต้เงื่อนไขแห่ง ความเสมอภาคกับบุรุษซึ่งสิทธิ

(ก) ที่จะออกเสียงในการเลือกตั้งและลงประชามติทั้งปวง และมีสิทธิที่จะได้รับเลือกตั้งเข้าไปในองค์กรที่มีการเลือกตั้งอย่างเปิดเผยทั้งหมด

(ข) ที่จะเข้าร่วมในการวางแผนนโยบายของรัฐบาลและดำเนินการตามนโยบายนั้น และในการรับตำแหน่งราชการและปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆ ระดับของรัฐบาล

(ค) ที่จะเข้าร่วมในองค์การและสมาคมที่ไม่ได้เป็นของรัฐบาลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคทั่วๆ ไป และที่เกี่ยวกับการเมืองของประเทศ

ข้อ 8

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อให้ประกันแก่สตรีภายใต้เงื่อนไขแห่งความเสมอภาคกับบุรุษและโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติใดๆ ซึ่งโอกาสที่จะเป็นผู้แทนรัฐบาลของคนในระดับระหว่างประเทศ และเข้าร่วมในงานขององค์การระหว่างประเทศ

ข้อ 9

1. รัฐภาคีจะให้สิทธิที่เสมอภาคกันกับบุรุษและสตรี ในการที่จะได้มาเปลี่ยนแปลงหรือคงไว้ซึ่งสัญชาติของตน รัฐภาคีเหล่านั้นจะรับประกันเป็นพิเศษว่าทั้งการแต่งงานกับคนต่างชาติ กับทั้งการเปลี่ยนสัญชาติของสามีระหว่างการแต่งงานจะไม่เปลี่ยนสัญชาติของภรรยาโดยอัตโนมัติไปด้วย อันจะทำให้เธอเป็นคนไร้สัญชาติ หรือบังคับเธอให้อธิปไตยสัญชาติของสามี
2. รัฐภาคีจะให้สิทธิอันเสมอภาคกันกับบุรุษและสตรี เกี่ยวกับสัญชาติของบุตรของตน

ภาค 3

ข้อ 10

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี เพื่อให้ให้ประกันแก่สตรีทั้งหลาย ซึ่งสิทธิอันเสมอภาคกันกับบุรุษในด้านการศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประกัน บนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของบุรุษและสตรี

(ก) เมื่อใจเดียวกันสำหรับอาชีพและการแนะนำอาชีพ สำหรับการมีโอกาสดำเนินการศึกษา และสำหรับการได้รับวุฒิบัตรในสถาบันการศึกษาทุกประเภททั้งในเขตชนบทและเขตเมือง ความเสมอภาคนี้จะได้รับการประกันในการศึกษาก่อนเข้าโรงเรียน การศึกษาทั่วไป การศึกษาเทคนิค การศึกษาอาชีพ และการศึกษาเทคนิคชั้นสูง รวมทั้งการฝึกฝนด้านอาชีพทุกแบบ

(ข) โอกาสที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรเดียวกัน การสอบชนิดเดียวกัน คณะอาจารย์สอนที่มีคุณสมบัติได้มาตรฐานเดียวกัน พร้อมทั้งมีอาณาบริเวณของโรงเรียนและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพชนิดเดียวกัน

(ค) การจัดแนวความคิดแบบเท่าเทียมกับบทบาทของบุรุษและสตรีในทุกๆ ระดับ และทุกๆ รูปแบบของการศึกษา โดยการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมและแบบอื่นๆ ของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยการทบทวนตำราและโครงการต่างๆ ของโรงเรียนและการดัดแปลงวิธีการสอน

(ง) โอกาสเท่ากันที่จะได้ประโยชน์จากทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่นๆ

(จ) โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งโครงการศึกษาผู้ใหญ่ และโครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มุ่งจะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรี ภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(ฉ) การลดอัตราการออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิง และการจัดโครงการต่างๆ สำหรับเด็กหญิงและสตรีที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร

(ช) โอกาสเท่ากันที่จะเข้าร่วมอย่างแข็งขันในกีฬาและพลศึกษา

(ข) โอกาสได้เข้าศึกษาข้อสนเทศทางการศึกษาเฉพาะอย่าง เพื่อช่วยให้หลักประกันด้านสุขภาพและการอยู่ดีของครอบครัว รวมทั้งข้อสนเทศและคำแนะนำเกี่ยวกับ การวางแผนครอบครัว

ข้อ 11

1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในด้านการจ้างงานเพื่อที่จะประกันสิทธิอย่างเดียวกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคของ บุรุษและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(ก) สิทธิที่จะทำงานในฐานะเป็นสิทธิอันจะพึงแบ่งแยกมิได้ของมนุษย์ทั้งปวง

(ข) สิทธิในโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน รวมทั้งการใช้หลักเกณฑ์ ในการคัดเลือกเดียวกันในเรื่องของการจ้างงาน

(ค) สิทธิในการเลือกอาชีพและการทำงานได้อย่างเสรี สิทธิในการได้เลื่อน ตำแหน่ง ความปลอดภัยในการทำงาน และผลประโยชน์ รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริการ ทั้งปวง และสิทธิที่จะได้รับการฝึก และการฝึกเข้าด้านอาชีพ รวมทั้งภาวะการเป็นผู้ฝึกงาน การฝึก และการฝึกเข้าด้านอาชีพในระดับสูง

(ง) สิทธิที่จะได้รับผลตอบแทนเท่าเทียมกัน รวมทั้งผลประโยชน์และสิทธิที่จะ ได้รับการ ปฏิบัติที่เสมอภาคกันเกี่ยวกับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน รวมทั้งความเสมอภาค ของการปฏิบัติในการวัดผลคุณภาพของงาน

(จ) สิทธิที่จะได้รับประกันสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการเกษียณอายุ การดกงาน การป่วยการทุพพลภาพและวัยชรา และการหมดสมรรถนะที่จะทำงานอื่นๆ รวมถึงสิทธิในการได้รับเงินค่าจ้างขณะพักงาน

(ฉ) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยในสภาพการทำงาน ต่างๆ รวมทั้งการให้ความคุ้มครองในการทำหน้าที่ด้านการมีบุตรสืบพันธุ์

2. เพื่อที่จะป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อสตรีด้วยเหตุผลอันเนื่องมาจากการแต่งงาน หรือความเป็นเพศมารดา และเพื่อประกันสิทธิอันแท้จริงของสตรีในการที่จะทำงาน รัฐภาคีจะใช้มาตรการ ที่เหมาะสม

(ก) เพื่อห้ามภายใต้การบังคับใช้ของข้อห้ามต่างๆ ไม่ให้มีการปลด เพราะเหตุ แห่งการตั้งครรภ์ หรือเพราะการลาคลอดบุตร และการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของสถานภาพ ในการแต่งงาน

(ข) เพื่อริเริ่มให้มีการลาคลอดบุตรโดยได้รับค่าจ้าง หรือได้ผลประโยชน์ทาง สังคมที่ เปรียบเทียบได้โดยไม่สูญเสียการงานเดิม อาวุโสในการทำงานหรือเงินช่วยเหลือ ทางสังคม

(ค) เพื่อกระตุ้นให้มีบริการสังคมอันเป็นตัวแทนสนับสนุนที่จำเป็น เพื่อที่จะช่วยให้ บิดามารดา สามารถรวบรวมข้อผูกพันทางครอบครัวเข้ากับความรับผิดชอบในการทำงานและ การเข้าร่วมในกิจการสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งและพัฒนา

ขอบข่ายของสวัสดิการด้านการเลี้ยงดูเด็ก

(ง) ให้มีการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่สตรีที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ ในการทำงานทุกรูปแบบ ที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นอันตรายต่อสตรีเหล่านั้น

3. บทบัญญัติของกฎหมายด้านการคุ้มครองที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่มีอยู่ในข้อนี้ จะได้รับการพิจารณาเป็นครั้งคราวในแง่ของความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และจะได้รับการแก้ไข ยกเลิก หรือขยาย เท่าที่จำเป็น

ข้อ 12

1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการรักษาสุขภาพ เพื่อประกันการมีโอกาสได้รับการบริการในการรักษาสุขภาพ รวมทั้งบริการเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี

2. ทั้งๆ ที่มีบทบัญญัติในวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีจะประกันให้สตรีได้รับการที่เหมาะสมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอดบุตรและระยะหลังคลอดบุตร โดยการให้บริการแบบให้เปล่าเมื่อจำเป็น รวมทั้งการให้โภชนาการที่เพียงพอระหว่างการตั้งครรภ์และระยะการให้นม

ข้อ 13

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านอื่นๆ ของการเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อที่จะให้ได้สิทธิอย่างเดียวกันบนพื้นฐานของความเสมอภาค ระหว่างบุรุษและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(ก) สิทธิที่จะได้รับผลประโยชน์ด้านครอบครัว

(ข) สิทธิที่จะได้กู้ยืมจากธนาคาร การจ้างงาน และสินเชื่อด้านการเงินในรูปอื่นๆ

(ค) สิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ การกีฬา และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้านวัฒนธรรมทุกอย่าง

ข้อ 14

1. รัฐภาคีจะคำนึงถึงปัญหาเฉพาะที่สตรีในชนบทเผชิญอยู่ รวมทั้งบทบาทสำคัญๆ ซึ่งสตรีชนบทมีอยู่ ในการช่วยสนับสนุนค่าจ้างครอบครัวของตนด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งงานในสายเศรษฐกิจ ที่ไม่ได้กำหนดเป็นค่าเงิน และจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รับประกันที่จะให้น่าบทบัญญัติของ อนุสัญญาฉบับปัจจุบันไปใช้แก่สตรีในเขตชนบทด้วย

2. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในเขตชนบท เพื่อที่จะประกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีว่า สตรีทั้งหลายเข้าร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชนบท และโดยเฉพาะ

อย่างยั้งจะให้สตรีดังกล่าวได้รับสิทธิ

(ก) ที่จะเข้าร่วมในการจัดทำรายละเอียดและการดำเนินการตามแผนการพัฒนาในทุกๆ ระดับ

(ข) ที่จะมีโอกาสได้รับความสะดวกด้านการรักษาสุขภาพอย่างเพียงพอ รวมทั้งข้อสนเทศ การปรึกษาหารือ และการบริการในการวางแผนครอบครัว

(ค) ที่จะได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากโครงการประกันสังคม

(ง) ที่จะได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งแบบในระบบและนอกระบบ รวมทั้งที่เกี่ยวกับการณรงค์ให้รู้หนังสือ และทั้งผลประโยชน์จากบริการชุมชนและบริการส่งเสริม เพื่อที่จะเพิ่มความชำนาญด้านเทคนิค

(จ) ที่จะจัดการให้มีกลุ่มช่วยเหลือตนเอง และสหกรณ์ เพื่อที่จะได้เข้าถึงโอกาสด้านเศรษฐกิจ โดยการรับจ้างทำงานหรือการทำงานด้วยตนเอง

(ฉ) ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชนทุกประเภท

(ช) ที่จะมีโอกาสได้สินเชื่อและการกู้ยืมทางการเงิน การเกษตร สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาด เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการปฏิบัติแบบเสมอภาคในการปฏิรูปที่ดินและการเพาะปลูก รวมทั้งในโครงการตั้งถิ่นฐานใหม่ในที่ดิน

(ซ) ที่จะได้มีสภาพการดำรงอยู่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับที่พักอาศัย การสุขภาพ ไฟฟ้าและน้ำประปา การขนส่ง และคมนาคม

ภาค 4

ข้อ 15

1. รัฐภาคีจะให้สตรีมีความเสมอภาคกับบุรุษในทางกฎหมาย
2. ในกรณีทางแพ่ง รัฐภาคีจะให้ความสามารถตามกฎหมายแก่สตรีเช่นเดียวกับที่ให้ความสามารถนั้นแก่บุรุษ และจะให้โอกาสเดียวกันในการใช้ความสามารถนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีจะให้สิทธิเท่าเทียมแก่สตรีในการทำสัญญา และการจัดการทรัพย์สิน และจะปฏิบัติต่อบุรุษและสตรีอย่างเท่าเทียมกันในกระบวนการทางศาลและการชำระความทุกขั้นตอน

3. รัฐภาคีตกลงว่าสัญญาทั้งปวงและเอกสารสำคัญอื่นๆ ทั้งปวงไม่ว่าชนิดใดที่มีผลตามกฎหมาย ซึ่งมุ่งจำกัดความสามารถทางกฎหมายของสตรีจะถือว่าใช้ไม่ได้และเป็นโมฆะ

4. รัฐภาคีจะให้สิทธิเช่นเดียวกันแก่บุรุษและสตรีในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการโยกย้ายของบุคคลและเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่และภูมิลำเนา

ข้อ 16

1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ในการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

ในเรื่องทั้งปวง ที่เกี่ยวกับการสมรสและความสัมพันธ์ทางครอบครัว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งบนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี จะประกัน

(ก) สิทธิเช่นเดียวกันในการทำการสมรส

(ข) สิทธิเช่นเดียวกันในการเลือกคู่สมรสอย่างอิสระ และการทำการสมรสอย่างอิสระและด้วยความยินยอมพร้อมใจเท่านั้น

(ค) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในระหว่างการสมรสและการขาดจากการสมรส

(ง) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในฐานะบิดามารดา โดยไม่คำนึงถึงสถานะในการสมรสของตน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุตรของตน ในทุกกรณีผลประโยชน์ของบุตรจะเป็นสิ่งสำคัญ ที่สุด

(จ) สิทธิเช่นเดียวกันในการตัดสินใจอย่างอิสระและมีความรับผิดชอบในจำนวนบุตร และระยะห่างในการมีบุตรของตน และให้เข้าถึงข้อสนเทศ การศึกษาและวิธีที่จะทำให้สตรีใช้สิทธิเหล่านี้ได้

(ฉ) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในเรื่องการปกครองบุตรการปกป้องบุตร การได้รับมอบหมายให้ดูแลบุตร และการรับบุตรบุญธรรม หรือสถาบันที่คล้ายคลึง ซึ่งมีแนวความคิดเหล่านี้อยู่ในกฎหมายภายใน ในทุกกรณีผลประโยชน์ของบุตรจะเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด

(ช) สิทธิส่วนตัวเช่นเดียวกันในฐานะสามีและภรรยา รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุล และการประกอบอาชีพ

(ซ) สิทธิเช่นเดียวกันสำหรับคู่สมรสทั้งสองในส่วนที่เกี่ยวกับเป็นเจ้าของ การได้มา การจัดการ การดำเนินการ การอุปโภค และการจำหน่ายทรัพย์สินไม่ว่าจะไม่ได้มูลค่าหรือเพื่อตีราคาเป็นมูลค่าก็ตาม

2. การรับหมั้นและการแต่งงานของเด็กจะไม่มีผลทางกฎหมาย และการปฏิบัติการที่จำเป็นทั้งปวง รวมทั้งการบัญญัติกฎหมายจะต้องกระทำขึ้นเพื่อระงับอายุขั้นต่ำของการแต่งงาน และให้บังคับให้มีการจดทะเบียนสมรส ณ ที่ทำการจดทะเบียนของทางราชการ

ภาค 5

ข้อ 17

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการพิจารณาความก้าวหน้า ซึ่งกระทำขึ้นในการปฏิบัติตาม อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (ต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า คณะกรรมการ) ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณธรรมและความสามารถสูงในสาขาที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้จำนวนสิบแปดคนในเวลา ที่อนุสัญญานี้เริ่มมีผลบังคับใช้ และประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญยี่สิบสามคน หลังจากการให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้โดยรัฐภาคีรัฐที่สามสิบห้า ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับเลือกตั้งโดยรัฐภาคี

จากบรรดาคนชาติของตน และจะปฏิบัติงานตามความสามารถของบุคคล โดยพิจารณาถึง การกระจายตามเขตภูมิศาสตร์อย่างเป็นธรรม และการตั้งผู้แทนตามอารยธรรมที่แตกต่าง กันในแต่ละรูปแบบ ตลอดจนระบบกฎหมายที่สำคัญอีกด้วย

2. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งโดยการลงคะแนนลับจากบัญชี รายชื่อบุคคลซึ่งเสนอชื่อโดยรัฐสภา รัฐสภาแต่ละรัฐอาจเสนอชื่อบุคคลหนึ่งคนจากบรรดา คนชาติของตนเอง

3. การเลือกตั้งครั้งแรกจะกระทำขึ้นหกเดือนหลังจากวันที่อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน เริ่มมีผลบังคับใช้ อย่างน้อยที่สุดสามเดือนก่อนการเลือกตั้งแต่ละครั้ง เลขานุการสหประชาชาติ จะส่งจดหมายถึงรัฐสภา เชิญให้รัฐสภาทำการเสนอชื่อภายในเวลาสองเดือน เลขานุการจะ จัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลทั้งปวง ตามที่ได้รับการเสนอชื่อนั้นเรียงตามลำดับอักษร โดย ระบุถึงรัฐสภาซึ่งได้เสนอชื่อบุคคลเหล่านั้น และจะเสนอบัญชีนั้นต่อรัฐสภา

4. การเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการจะกระทำขึ้นในการประชุมของรัฐสภา ซึ่ง เรียกประชุมโดยเลขานุการ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ในการประชุมนั้นซึ่งสองในสาม ของรัฐสภาจะประกอบเป็นองค์ประชุม บรรดาบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นคณะกรรมการ จะต้องเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อ ซึ่งได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด และได้รับคะแนนเสียงจาก จำนวนสมาชิกที่มีมากกว่าฝ่ายตรงข้าม รวมทั้งหมดของผู้แทนของรัฐสภาที่มาประชุมและ ลงคะแนนเสียง

5. สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งคราวละสี่ปี อย่างไรก็ตามวาระของสมาชิก เก้าคนที่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งแรกจะสิ้นสุดหลังจากครบสองปี ชื่อของสมาชิกเก้า คนนี้จะได้รับเลือกโดยทันทีหลังจากการเลือกตั้งครั้งแรก โดยการจับสลากจากประธานคณะ กรรมการ

6. การเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการที่เพิ่มขึ้นห้าคนจะจัดให้มีขึ้นตามบทบัญญัติ ของ วรค 2, 3 และ 4 ของข้อนี้หลังจากรัฐสภาที่สามสิบห้าได้ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ แล้ว วาระของสมาชิกสองคนที่ได้รับเลือกตั้งที่เพิ่มขึ้นในโอกาสนี้จะสิ้นสุดหลังจากครบ สองปี ชื่อของสมาชิกสองคนนี้จะได้รับเลือกโดยการจับสลากโดยประธานคณะกรรมการ

7. เพื่อบรรจผู้แทนที่ว่างลงโดยเหตุไม่ปกติ รัฐสภาซึ่งผู้เชี่ยวชาญของตนได้ ยุติการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกคณะกรรมการ จะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งจาก บรรดาคนชาติของตน โดยขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

8. โดยความเห็นชอบของสมัชชา สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับเงินตอบแทนจาก แหล่งเงินทุนของสหประชาชาติ ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่สมัชชาอาจวินิจฉัย โดย พิจารณาถึงความสำคัญของความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

9. เลขานุการสหประชาชาติจะจัดหาเจ้าหน้าที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการภายใต้อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

ข้อ 18

1. รัฐภาครับที่จะเสนอรายงานว่าด้วยมาตรการด้านนิติบัญญัติ ศาลการบริหาร หรืออื่นๆ ซึ่งรัฐภาคีเหล่านั้นได้กำหนดขึ้นเพื่อให้มีผลตอบทบบัญญัติของอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน และความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้ต่อเลขาธิการสหประชาชาติเพื่อการพิจารณาโดยคณะกรรมการ

(ก) ภายในหนึ่งปีหลังจากการเริ่มมีผลบังคับใช้สำหรับรัฐที่เกี่ยวข้อง

(ข) หลังจากนั้นอย่างน้อยที่สุดทุกๆ สี่ปี และต่อจากนั้นเมื่อใดก็ตามที่คณะกรรมการร้องขอ

2. รายงานอาจจะระบุปัจจัยและความยากลำบากซึ่งกระทบกระเทือนถึงระดับที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันต่างๆ ภายใต้อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

ข้อ 19

1. คณะกรรมการจะกำหนดระเบียบข้อบังคับการประชุมของตนเอง

2. คณะกรรมการจะเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ของนครหลวงสองปี

ข้อ 20

1. โดยปกติ คณะกรรมการจะประชุมกันเป็นระยะเวลาไม่เกินสองสัปดาห์ทุกปีเพื่อพิจารณารายงานที่เสนอตามข้อ 18 ของอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

2. โดยปกติ การประชุมของคณะกรรมการจะจัดให้มีขึ้น ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ หรือที่อื่นใดที่สะดวกตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 21

1. คณะกรรมการจะต้องรายงานต่อสมัชชาของสหประชาชาติ โดยผ่านทางคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจและสังคมเป็นประจำทุกปีว่าด้วยกิจกรรมของคณะกรรมการ และอาจทำข้อเสนอแนะและข้อแนะนำทั่วไป โดยยึดการตรวจสอบรายงานและข้อเสนอแนะซึ่งได้รับจากรัฐภาคีเป็นมูลฐาน ข้อเสนอแนะ และข้อแนะนำทั่วไปเช่นนั้นจะรวมอยู่ในรายงานของคณะกรรมการ รวมทั้งคำวิจารณ์จากรัฐภาคี ถ้ามี

2. เลขาธิการสหประชาชาติจะต้องส่งรายงานของคณะกรรมการไปยังคณะกรรมการ ว่าด้วยสถานภาพของสตรีเพื่อทราบ

ข้อ 22

ทบวงการชำนัญพิเศษจะมีสิทธิที่จะได้มีผู้แทนในการพิจารณาการปฏิบัติตามบัญญัติเช่นว่าของอนุสัญญาฉบับปัจจุบันที่อยู่ภายในขอบข่ายของกิจกรรมของ คณะกรรมการอาจเชิญให้ทบวงการชำนัญพิเศษเสนอรายงานว่าด้วยการปฏิบัติตาม

อนุสัญญานี้ในเรื่องที่อยู่ภายในขอบข่ายของ กิจกรรมของตน

ภาค 6

ข้อ 23

ไม่มีข้อความใดในอนุสัญญานี้จะกระทบกระเทือนบทบัญญัติใดๆ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมได้มากกว่าในการที่จะบรรลุถึงความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี ซึ่งอาจบรรจุอยู่

(ก) ในบทบัญญัติของกฎหมายของรัฐบาลหรือ

(ข) ในอนุสัญญา สนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศอื่นใดซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรัฐนั้น

ข้อ 24

รัฐบาลที่รับที่จะกำหนดมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงในระดับชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ บรรลุถึงการตระหนักอย่างเต็มที่ถึงสิทธิต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับในอนุสัญญานี้ปัจจุบัน

ข้อ 25

1. อนุสัญญานี้ปัจจุบันจะเปิดให้มีการลงนามโดยรัฐทั้งปวง
2. เลขานุการสหประชาชาติจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ปัจจุบัน
3. อนุสัญญานี้ปัจจุบันจะต้องได้รับการให้สัตยาบัน สัตยาบันสารจะต้องมอบไว้กับ เลขานุการสหประชาชาติ
4. อนุสัญญานี้ปัจจุบันจะเปิดให้มีการภาคยานุวัติโดยรัฐทั้งปวง การภาคยานุวัติจะมีผลโดยการมอบภาคยานุวัติสารไว้กับเลขานุการสหประชาชาติ

ข้อ 26

1. คำร้องขอเพื่อการแก้ไขอนุสัญญานี้ปัจจุบันอาจกระทำขึ้นในเวลาใดๆ โดย รัฐบาลใด โดยวิธีทำหนังสือบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรส่งถึงเลขานุการสหประชาชาติ
2. สมัชชาสหประชาชาติจะตัดสินใจเกี่ยวกับขั้นตอนต่างๆ ถ้ามี ที่จะดำเนินการใน ส่วนที่เกี่ยวกับคำร้องขอเช่นนั้น

ข้อ 27

1. อนุสัญญานี้ปัจจุบันจะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่สามสิบหลังจากการมอบ สัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สิบไว้กับเลขานุการสหประชาชาติ
2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐซึ่งให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ปัจจุบัน หลังจากการมอบสัตยาบันหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สิบ อนุสัญญานี้จะเริ่มมีผลบังคับใช้ใน

วันที่สามสิบหลังจากวันมอบสัตยาบันสารหรือภคยานุวัติสารของตน

ข้อ 28

1. เลขธิการสหประชาชาติจะต้องรับและเวียนตัวบทข้อสงวนที่กระทำโดยรัฐต่างๆ ในเวลาทำการสัตยาบันหรือภคยานุวัติให้แก่รัฐทั้งปวง
2. ข้อสงวนที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะไม่ได้รับการอนุมัติ
3. ข้อสงวนอาจถูกถอนในเวลาใดๆ โดยหนังสือบอกกล่าวเพื่อการนี้ส่งไปยังเลขธิการสหประชาชาติ ผู้ซึ่งหลังจากนั้นจะแจ้งไปยังรัฐทั้งปวงให้ทราบถึงข้อสงวนเหล่านั้น หนังสือบอกกล่าวเช่นว่าจะมีผลในวันที่หนังสือนั้นได้รับ

ข้อ 29

1. กรณีพิพาทใดๆ ระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่าเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้ออนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งระงับไม่ได้โดยการเจรจา จะต้องเสนอต่ออนุญาโตตุลาการเมื่อรัฐใดรัฐหนึ่ง ร้องขอ ถ้าภายในหกเดือนนับจากวันที่ร้องขอให้มีอนุญาโตตุลาการ ภาคียังไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการ ภาคีเหล่านั้นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเสนอกรณีพิพาทไปยังศาลยุติธรรมระหว่างประเทศโดยการร้องขอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับของศาล
2. ในเวลาที่ลงนามให้สัตยาบันหรือภคยานุวัติอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจประกาศว่าตนไม่ถือว่าตนเองผูกมัดโดยวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีอื่นๆ จะไม่ผูกมัดโดยวรรคนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐภาคีใดซึ่งได้ทำข้อสงวนเช่นว่า
3. รัฐภาคีใดซึ่งได้ทำข้อสงวนตามวรรค 2 ของข้อนี้ อาจถอนข้อสงวนในเวลาใดๆ โดยหนังสือบอกกล่าวไปยังเลขธิการสหประชาชาติ

ข้อ 30

อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งตัวบทภาษาอาหรับ จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปนใช้ได้ เท่าเทียมกัน จะมอบไว้กับเลขธิการสหประชาชาติ

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องได้ลงนามอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน